

“ นอกจากโควิดแล้ว กับโรคเก่า ๆ ก็ต้องเฝ้าระวัง ยังต้องมีกลไกคุมเข้มเช่นกัน โดยเฉพาะโรคระบาดข้ามพรมแดน” ...เป็นการระงับจาก ดร.พิชญ์รักษ์ กันทวิ หัวหน้าสาขาวิชา สาธารณสุขศาสตร์ มหาวิทยาลัยแม่ฟ้า

หลวง ในฐานะนักวิจัยโครงการศึกษาวิจัย “ระบบและกลไกการจัดการโรคติดต่อข้ามแดนในพื้นที่อนุภาคลุ่มน้ำโขง” ที่ได้ย้ำถึงความสำคัญของสถานการณ์ “โรคระบาดข้ามพรมแดน” ซึ่งยังคงเป็นอีกกรณีปัญหาทางด้านสาธารณสุขที่สำคัญของประเทศไทย...

ที่ “ยังต้องเฝ้าระวัง... รวมถึงเชื้อโควิด-19”

ไทยจำเป็นต้องมี “กลไกป้องกันโรคเชิงรุก”

โดยเฉพาะ “หลังไทยเลิกปิดประเทศ” แล้ว...

ทั้งนี้ ข้อมูลเกี่ยวกับเรื่องนี้ที่ทีม “สกู๊ปหน้า 1 เดลินิวส์”

จะนำเสนอในวันนี้เป็นส่วนหนึ่งของผลการศึกษาตามโครงการศึกษาวิจัย “ระบบและกลไกการจัดการโรคติดต่อข้ามแดนในพื้นที่อนุภาคลุ่มน้ำโขง” โดย ดร.พิชญ์รักษ์ กันทวิ และคณะ ภายใต้ทุนสนับสนุนของสำนักงานคณะกรรมการส่งเสริมวิทยาศาสตร์ วิจัย และนวัตกรรม (สกสว.) กับสำนักงานสภานโยบายการอุดมศึกษา วิทยาศาสตร์ วิจัย และนวัตกรรมแห่งชาติ (สอวช.) เพื่อต่อยอดขยายผลโครงการที่ดำเนินการไปก่อนหน้านี้แล้ว...

มีพื้นที่เป้าหมายคือ “พื้นที่ชายแดนลุ่มน้ำโขง”

ที่มีพรมแดนคู่ขนานไทย ทั้งลาว และเมียนมา

รายละเอียดในเรื่องนี้ ทางผู้วิจัยได้ให้ข้อมูลไว้ว่า... โครงการ

ดังกล่าวเน้นต่อยอดผลศึกษาจากโครงการก่อนหน้านี้ โดยได้มีการศึกษาวิจัยเกี่ยวกับกลไกป้องกัน “โรคระบาดติดต่อข้ามพรมแดน” ดำเนินโครงการศึกษาวิจัย “ระบบและกลไกการจัดการโรคติดต่อข้ามแดนในพื้นที่อนุภาคลุ่มน้ำโขง” ซึ่งต่อยอดขยายผลจากโครงการที่ได้เคยมีการดำเนินการไปก่อนหน้านี้ โดยมีพื้นที่เป้าหมาย ได้แก่... “ชุมชนชายแดนไทย-ลาว” และ “ชุมชนชายแดนไทย-เมียนมา” ในหลาย ๆ พื้นที่ เช่น อ.เชียงของ กับ อ.แม่สาย จ.เชียงราย, อ.แม่สอด จ.ตาก นอกจากนั้นก็ยังมีพื้นที่ใน จ.พะเยา จ.น่าน และ จ.อุบลราชธานี ซึ่งพื้นที่เหล่านี้...

‘ข้ามแดน’ยังแรง(1) ‘โรคเก่า+ใหม่’ กลไกสกัดห้ามสะจุด

มี “ชุมชนคู่ขนาน” ที่มี “พรมแดนติดกับไทย” ที่ “มีการเคลื่อนย้ายของผู้คนระหว่างประเทศ” สำหรับวัตถุประสงค์ของการศึกษาวิจัยเรื่องนี้ ทาง ดร.พิชญ์รักษ์ ในฐานะหัวหน้าทีมนักวิจัย เน้นย้ำไว้ว่า... เพื่อ บูรณาการ “ระบบเฝ้าระวังป้องกัน” โรคติดต่อ และโรคอุบัติซ้ำ ตามจุดผ่อนปรนตามแนวชายแดน แบบคู่ขนาน และเพื่อที่จะกันหากกลไกที่เหมาะสมในการ “จัดการกับโรคติดต่อชายแดน” ซึ่งนี่ก็รวมไปถึง

เชื้อไวรัส-รวมไปถึงโรค “โควิด-19” ที่เป็นปัญหาสำคัญของโลก ในขณะนี้ด้วย เนื่องจากอาจจะเริ่มมีการเคลื่อนย้ายข้ามพรมแดนของแรงงานอีกครั้งในช่วงที่ ไทยกับประเทศเพื่อนบ้านเริ่มคลายล็อก ซึ่งจะทำให้มีทั้งคนในประเทศเพื่อนบ้านเดินทางมาไทย และคนไทยเดินทางไปยังประเทศเพื่อนบ้าน...

ผ่านจุดผ่อนปรนและช่องทางธรรมชาติชายแดน

ทางนักวิจัยคนเดิมยังระบุไว้อีกว่า... ปัญหาโรคติดต่อ ทั้งโรคอุบัติใหม่และโรคอุบัติซ้ำ เป็นปัญหาด้านสาธารณสุขที่เป็นผลมาจากการเคลื่อนย้ายของประชากรทั้งในและนอกประเทศที่มี

จำนวนเพิ่มขึ้น ซึ่งถึงแม้ว่าประเทศไทยจะโชคดีที่ได้เคยมีการทำวิจัยเชิงพื้นที่เพื่อพัฒนาระบบและกลไกการเฝ้าระวังป้องกันโรคติดต่อข้ามแดนมาก่อนหน้าที่จะเกิดการแพร่ระบาดของ “โควิด-19” และส่งผลให้การควบคุมการระบาดของโรคตามแนวชายแดนไทย ตั้งแต่ปี 2561 มีระบบและมีประสิทธิภาพมากขึ้น แต่...ก็ยังมี “มีจุดอ่อน-มีช่องว่าง” ในการควบคุมการแพร่ระบาดของโรค โดยเฉพาะตามจุดผ่อนปรนตามแนวชายแดน

อนึ่ง จากผลการศึกษาวิจัยเรื่องนี้คณะผู้วิจัยได้พบ “ข้อติดขัด” ในหลายเรื่อง ที่จำเป็นจะต้องมีการเร่งเสริมประสิทธิภาพ อาทิ... ขาดระบบและกลไกในการสื่อสารระหว่างประเทศตามแนวชายแดน, ระบบรายงานเหตุผิดปกติในศูนย์ปฏิบัติการตอบโต้ภาวะฉุกเฉินยังทำได้ไม่ทันต่อเหตุการณ์, มีปัญหาด้านศักยภาพของทีมเฝ้าระวังสอบสวนเคลื่อนที่เร็ว (SRRT) รวมถึง ระบบเฝ้าระวังโรคที่ช่องทางเข้าออกตามพื้นที่ชายแดนยังขาดประสิทธิภาพในการตรวจจับโรค และภัยสุขภาพที่สำคัญ ๆ ดังนั้น จึงจำเป็นต้องมีการพัฒนาข้อติดขัดระหว่าง ๒ ประเทศตามแนวชายแดนไทยและเพื่อนบ้านให้มีศักยภาพพร้อมกันเพิ่มขึ้น

“ทำงานได้ไม่เต็มศักยภาพและประสิทธิภาพ”

นี่คือ “ปัญหาเกี่ยวกับกลไกป้องกันโรคติดต่อ”

และด้วยสาเหตุดังกล่าวนี้ ก็จึงเป็นที่มาของโครงการศึกษาวิจัยเกี่ยวกับเรื่องนี้ ที่มีเป้าหมายสำคัญเพื่อ สร้างความร่วมมือ และพัฒนาเครือข่ายความร่วมมือ การจัดการโรคติดต่อข้ามแดน ในหน่วยงานระดับจังหวัด ระดับอำเภอ และระดับท้องถิ่น ของบริเวณพื้นที่ชายแดนไทย-ลาว และไทย-เมียนมา เพื่อจะนำไปสู่การ สร้างและพัฒนาการจัดการระบบข้อมูลข่าวสารในการเฝ้าระวังป้องกันและควบคุม จนเกิดเป็น ระบบกลไกความร่วมมือในการจัดการโรคติดต่อข้ามแดน และทำให้เกิด “นวัตกรรมการจัดการโรคติดต่อข้ามแดน” ในหลาย ๆ ระดับ...ในหลาย ๆ พื้นที่...ซึ่งถือว่า “สำคัญ” ในการ...

นำมาใช้เพื่อจะ “อุดช่องโหว่” ทั้งหมดที่มี...

“งานวิจัย” นี้ “ได้ทำอะไร?-ทำได้แค่ไหน?”

ตอนต่อไปมาติดตามรายละเอียดกัน...